

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 25Csp/13/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724200429
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašťová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724200429.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Luciou Bašťovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného Advokátska kancelária Gallo s. r. o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, o zaplatenie sumy 2.527,60 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého po právoplatnosti rozsudku rozhodne súd samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenu Okresnému súdu Poprad dňa 29.01.2024 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2.527,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.527,60 eur od 30.06.2021 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding a. s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s D., E.. V žalobe tvrdil, že so žalovanou uzatvorili dňa 14.03.2017 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej poskytol pôžičku vo výške 3.000,- eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 51,34 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 6.160,80 eur. Do dňa podania žaloby uhradila žalovaná sumu 2.368,44 eur. Keďže porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne, žalobca ju vyzval k úhrade dlžných splátok predžalobnou upomienkou zo dňa 28.04.2021 a poskytol jej dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní a zároveň ju upozornil na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Nakoľko žalovaná ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradila, tak dňa 19.06.2021 žalobca úver zosplatnil v súlade s čl. 9.2 zmluvných podmienok a žalovanú na to upozornil listom zo dňa 24.06.2021. Celkový dlh žalovanej predstavuje sumu 2.527,60 eur, z ktorej si žalobca uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou s bežnou dobou doručenia 5 dní. Ku dňu podania žaloby mala žalovaná podľa prehľadu splátok uhradiť sumu 4.896,04 eur, pričom uhradila iba sumu 2.368,44 eur. Žalobca si neuplatnil zmluvnú pokutu.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil a predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere spolu so zmluvnými podmienkami a splátkovým kalendárom zo dňa 14.03.2017, kópie výplatných pásov žalovanej za obdobie od 11/2016 do 01/2017, výpis z účtu žalovanej, potvrdenie o zadaní prevodu,

žiadosť o poskytnutie pôžičky, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku zo dňa 28.04.2021 spolu s kópiu doručky, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.06.2021 a štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere.

4. Súd o podanej žalobe rozhodol v skrátenej konaní vydaním platobného rozkazu č. k. 25Csp/13/2024-41 zo dňa 28.02.2024, proti ktorému podala žalovaná v zákonom stanovenej 15 dňovej lehote vecne odôvodnený odpor, v dôsledku čoho sa v súlade s ustanovením § 267 ods. 4 Civilného sporového poriadku vydaný platobný rozkaz zo zákona zrušil.

5.1 Žalovaná v podanom odpore dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku poprela čo do základu a výšky v celom rozsahu a neuznala jeho nárok z viacerých dôvodov. V prvom rade namietla samotnú platnosť zmluvy o úvere, pretože podľa nej žalobca nepreukázal uzatvorenie predmetnej zmluvy za neho ako veriteľa oprávnenou osobou. Zmluvu mal uzatvoriť údajne prostredníctvom bližšie nešpecifikovanej osoby pod menom A. F.. V zmluvnej dokumentácii sa však nenachádza žiadna listina - dohoda o plnomocenstve, ktorá by takúto osobu oprávňovala na konanie za veriteľa a z informatívneho výpisu z Obchodného registra vyplýva, že nešlo o štatutára veriteľa. Ak teda predmetnú úverovú zmluvu uzatváral za žalobcu jeho zástupca a nie jeho vlastný štatutárny orgán, konajúci zástupca mal k zmluve na preukázanie jeho oprávnenia uzatvárať zmluvu pripojiť i dohodu o plnomocenstve, na podklade ktorej je oprávnený na takéto právne úkony. Tieto skutočnosti majú za následok nepreukázanie oprávnenia tejto neznámej osoby konať za veriteľa v otázke uzatvárania zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Dohoda o plnomocenstve nie je súčasťou žalobcom predloženej zmluvnej dokumentácie, na základe čoho predmetnú úverovú zmluvu nie je možné považovať za platne uzavretú, resp. za podpísanú oprávnenou – konajúcou osobou. A keďže je zmluva absolútne neplatnou, vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku podľa § 107 Občianskeho zákonníka, nakoľko trojročná premlčacia doba na vrátenie sumy z neplatne uzatvorenej zmluvy dňa 14.03.2017 začala plynúť žalobcovi nasledujúci dňa, t. j. deň 15.03.2017 a uplynula dňa 15.03.2020, takmer štyri roky pred podaním žaloby na súd dňa 29.01.2024, a preto je nárok žalobcu premlčaný v celom rozsahu.

5.2 Ako ďalšie dôvody, ktorými neuznala nárok žalobcu poukázala na konanie pôvodného veriteľa, ktorý ju neinformoval o podstatných obligatórnych náležitostiach zmluvy podľa § 4 v spojení s § 9 zákona č. 129/2010 z. z. vopred, v dostatočnom časovom predstihu, a to o celkovej výške úveru, úrokovej sadzbe, celkovej čiastke, ktorú musí zaplatiť a o RPMN, ako ani o výške, počte a termíne splátok. Veriteľ pred poskytnutím úveru neskúmal dostatočne ani jej bonitu, pretože v časti II. zmluvy sa nachádza len údaj o jej priemernom čistom príjme vo výške 1.180,- eur, avšak v časti o výdavkoch sa nenachádzajú žiadne informácie, pričom ona sama mala v tom čase u toho istého veriteľa uzatvorených viacero zmlúv. Týmto konaním hrubým spôsobom porušil povinnosť skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, čo je postihnuté bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Okrem toho je úver bezúročný a bez poplatkov aj z dôvodu, že neobsahuje správny údaj o ročnej úrokovej sadzbe o odplate. Podľa nej ak bol do interaktívnej kalkulačky zadaný údaj o úrokovej sadzbe tak ako ho uvádza zmluva (17,90 %) z kalkulačky vyplynulo, že výška splátky by musela byť až vo výške 53,86 eur a celková čiastka úveru dosahovala až hodnotu 6.463,51 eur. V zmluve je nesprávne a teda zavádzajúco uvedená buď výška úrokovej sadzby, alebo výška splátky a v tejto súvislosti aj výška celkových nákladov. Ak do kalkulačky zadala výšku splátky podľa zmluvy (51,34 eur) dospela k výške úrokovej sadzby len v hodnote 16,58 % (odlišná od zmluvy o 1,32 %). Z uvedeného vyplýva, že v zmluve je nesprávne uvedený niektorý z údajov – buď výška úrokovej sadzby, alebo výška splátok a celkovej čiastky splatnej spotrebiteľom, čo má za následok neurčitosť týchto obligatórnych náležitostí, a preto zjavné nedodržanie povinnosti veriteľa uvádzať v zmluve skutočné a reálne údaje spotrebiteľského úveru, ako to mal na mysli aj samotný zákonodarca, ktorý porušenie tejto povinnosti (práve vo vzťahu k vymenovaným údajom) sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou takého úveru. Je preto podľa nej nepochybné, že predmetná zmluva obsahuje hneď niekoľko nesprávnych obligatórnych náležitostí, a preto je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov, pokiaľ by súd mal za to, že zmluva bola uzatvorená platne.

6.1 Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 10.04.2024 vo vzťahu k žalovanou namietanej platnosti zmluvy uviedol, že zmluva bola riadne podpísaná oboma zmluvnými stranami, a preto boli splnené základné zákonné predpoklady pre platnosť právneho úkonu. Žalovaná nebola k podpisu zmluvy žiadnym spôsobom nútená a nepodpísala ju pod nátlakom. Zmluva neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, pričom žalovaná bola s parametrami zmluvy riadne oboznámená a tieto boli

konkretizované vo forme zmluvných podmienok, s ktorými bola taktiež oboznámená. Pri podpise zmluvy vedela akú istinu a aké prísľušenstvo bude povinná platiť, toto nerozporovala a vykonávala úhrady v zmluvne predpísanej výške, teda aj s príslušnou časťou úroku. O skutočnosti, že došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy svedčia aj čiastkové úhrady žalovanej. Zmluva bola preto riadne uzatvorená a je spôsobilým titulom na domáhanie sa žalovanej sumy. Nemôže byť od počiatku neplatná, nakoľko žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky a žalovaná vykonala aj niekoľko čiastkových úhrad v zmluvne predpísanej výške, čím je podľa neho preukázaná skutočnosť, že bola s podmienkami zmluvy riadne oboznámená. ňou uvádzané tvrdenia sú tak zjavne účelové v snahe spochybníť platnosť právneho úkonu. Uplatnený nárok nie je ani premlčaným, pretože k dátumu zosplatenia z predpísaných 50. splátok evidoval úhradu 46 splátok, teda žalovaná sa dostala do omeškania so 47. splátkou ako prvou v celosti neuhradenou splatnou dňa 20.02.2021, pričom začiatok premlčacej doby plynie až prvý deň nasledujúci po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so splátkou splatnou dňa 20.02.2021, t. j. odo dňa 21.05.2021, a preto premlčacia doba uplynula najneskôr 21.05.2024. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 29.01.2024, nie je jeho nárok premlčaný, a to aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022.

6.2 K namietanému nedostatku skúmania schopnosti žalovanej splácať úver pred uzatvorením zmluvy o pôžičke uviedol, že žalovaná ako žiadateľ uviedla v žiadosti priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.180,-eur, ktorý bol overený dokladmi o príjme. Rodinný stav uviedla slobodná a počet nezaopatrených detí 0. Mesačné finančné náklady na zmluve uviedla vo výške 0,- eur. Pre zistenie skutočných finančných nákladov klienta vykonal dopyt do registra NRKI, ktorým boli zistené reálne mesačné finančné náklady v registri NRKI vo výške 127,- eur. Iné mesačné výdavky uviedla taktiež vo výške 0,- eur. Životné minimum bolo v tom čase vo výške 198,09 eur. Následne vykonal prepočet schopnosti splácať úver s výsledkom príjem – výdavky = 854,91 eur, splátka žiadaného úveru 51,34 eur. Keďže výsledkom porovnania príjmov a výdavkov bola suma vyššia ako výška schválenej splátky, bola žiadosť schválená. Podľa neho odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať poskytnutý úver bola zachovaná. V rámci kontraktačného procesu nedošlo z jeho strany k porušeniu žiadnej povinnosti. V čase uzavretia zmluvy neexistoval žiadny legislatívny rámec stanovujúci konkrétne kroky, ktoré je veriteľ povinný v rámci posudzovania bonity dodržať. Samotná žalovaná žiadnym spôsobom neinformovala žalobcu o zmene finančných pomerov, ktoré by jej znemožnili riadne splácanie poskytnutého úveru a nepožiadala ani o prípadné zníženie mesačnej splátky, ktorú by žalobca posúdil a dohodol s ňou nové podmienky splácania. Doposiaľ nepredložila žiadne dôkazy a neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by jeho nárok spochybnili.

7. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 22.04.2024 zotrvala na dôvodoch neplatnosti zmluvy uvedených v podanom odpore, pretože len samotná skutočnosť, že zmluvu podpísala a na jej podklade čiastočne plnila svoj záväzok, nie je spôsobilá konvalidovať vady zmluvy, ktoré vyplývajú priamo zo zákona, a ktoré sa ex lege spájajú s určitými právnymi účinkami. Ak uzavretá (úverová) zmluva trpí vadami od začiatku, túto skutočnosť nie je možné prehliadať len preto, že bola stranami podpísaná a došlo aj k plneniam jej zmluvných strán. Naopak samotný zákonodarcu počítá s takouto situáciou, keď medzi výpočet jednotlivých skutkových podstát bezdôvodného obohatenia zaradil aj situáciu, kedy dôjde k plneniu na podklade neplatného právneho úkonu. Ak by takéto tvrdenia žalobcu mali obstať, potom by táto skutková podstata bezdôvodného obohatenia vyjadrená v ustanovení § 457 ods. 2 Občianskeho zákonníka bola v právnom poriadku úplne nadbytočná, keďže z dôvodov popisovaných žalobcom by prakticky nikdy nemohlo dôjsť k jej naplneniu. V rámci nedostatočného skúmania bonity žalobcom zdôraznila, že sám žalobca uviedol, že pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver vychádzal prakticky iba z dát uvádzaných samotnou žalovanou (s výnimkou dopytu do registra NRKI), pričom poskytnuté informácie si žiadnym bližším spôsobom neoveroval. Podľa žalobcu jediným pravidelným mesačným výdavkom spotrebiteľa mala byť v čase uzavretia úverovej zmluvy iba splátka ďalšieho úveru vo výške 127,- eur, pričom žiadne ďalšie náklady neuvádza. Je pritom nepredstaviteľné, ako by mohli ďalšie pravidelné mesačné výdavky spotrebiteľa dosahovať sumu 0,- eur, zvlášť, keď žalovaná pracovala v zahraničí, kde si musela zabezpečovať ubytovanie, ošatenie, stravu, hygienu atď. Ak by jej finančný stav bol skutočne taký, ako prezentuje žalobca (podľa čoho jej mesačne malo zostať „zvyšných“ cca. 850,- eur), potom by o poskytnutie spotrebiteľského úveru vôbec nemusela žiadať. Je teda evidentné, že žalobca nedostatočným spôsobom skúmal minimálne výšku výdavkov spotrebiteľa, a že takisto nevykonal lustrácie v príslušných a dostupných databázach a registroch, na základe čoho takéto jeho

konanie nie je možné považovať za konanie súladné s odbornou starostlivosťou, na ktoré je každý dodávateľ povinný.

8. V spore bolo nariadené ďalšie pojednávanie na deň 10.07.2024, na ktoré sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčasť ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd pojednával v ich neprítomnosti. Nakoľko nebol podaný dôvodný návrh na odročenie pojednávania ani dôvody jeho odročenia, súd v súlade s § 180 Civilného sporového poriadku pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

9. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní súdu zotrvala na svojej procesnej obrane, ktorú uviedla v podanom odpore a následnom vyjadrení. Žiadala, aby súd zamietol žalobu predovšetkým z dôvodu neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže žalobca nepreukázal jej uzatvorenie oprávnenou osobou. Túto skutočnosť mal v zmysle negatívnej dôkaznej teórie preukázať žalobca, ktorý tak doposiaľ neurobil. Žalobca nezaujal žiadne stanovisko ani k ďalším jej dôvodom, ktorým namietala nedôvodnosť podanej žaloby a dôkazy, ktoré predložil k skúmaniu schopnosti splácať úver, nepreukazujú, že by si túto povinnosť splnil s odbornou starostlivosťou. Záverom poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obdo/45/2012, v ktorom súd konštatoval, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa.

10. Súd po oboznámení sa s obsahom žaloby, odporom žalovanej, vyjadrením strán sporu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu a vykonanie ktorých nebolo stranami sporu namietané ani spochybnené a ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, zistil nasledovný skutkový stav:

11. Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere predloženej žalobcom súd zistil, že veriteľ- spoločnosť Consumer Finance Holding a žalovaná uzatvorili dňa 14.03.2017 písomnú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru žalovanej vo výške 3.000,- eur. Žalovaná mala tento úver podľa zmluvy splatiť 120 mesačnými splátkami vo výške 51,34 eur splatnými vždy k 20. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou dňa 20.04.2017, pričom v zmluve je uvedené, že celková čiastka je 6.160,80 eur, celkové náklady spotrebiteľa sú 3.160,80 eur. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 20.03.2027. Súčet žalovanej poskytnutej sumy 3.000,- eur a celkových nákladov spotrebiteľa 3.160,80 eur zodpovedá sume uvedenej ako celková čiastka, t. j. 6.160,80 eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 17,90 % s tým, že ide o sadzbu fixnú, ako RPMN je tam uvedené 17,90 % a priemerná hodnota RPMN 13,31 %. Zmluva bola podpísaná dňa 14.03.2017 v G. klientom- žalovanou a za veriteľa je v zmluve uvedený A. F..

12. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že pri uzavretí zmluvy klient predložil z dokladov len občiansky preukaz. Je tam uvedené, že je slobodná, bezdetná, žiadne vyživované osoby, že výška jej vyživovacej povinnosti je 0,-eur a jej pracovné zaradenie je zamestnanec v zahraničí. V rámci údajov o jej zamestnaní a finančnej situácii je uvedený názov zamestnávateľa G. H.- B. I., J. B. XX/X, E., K.: XX XXX XXX a priemerný čistý mesačný príjem je uvedený vo výške 1.180,- eur. Potom sú tam políčka pre vyplnenie údajov o výške mesačných finančných výdavkov (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) kde je uvedené 0,- eur. Iné mesačné výdavky (napr. SIPO, náklady na bývanie, telefón) sú uvedené vo výške 0,- eur.

13. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, žeby od žalovanej bolo vyžadované dokladovanie jej pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína. V zmluve sa uvádza len to (časť VIII. Vyhlásenie klienta) - že uzatvorením tejto zmluvy klient prehlasuje, že všetky vyššie uvedené údaje týkajúce sa klienta sú úplné a pravdivé a berie na vedomie, že spoločnosť je oprávnená si overiť tieto údaje za účelom posúdenia schopnosti splácať úver a zistenia ďalších informácií, ktoré bude považovať v súvislosti so schválením tejto zmluvy za nevyhnutné. Zo žalobcom predloženej dokumentácie vyplýva, že v rámci príloh zmluvy boli obsiahnuté už len Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a Informácia o RPMN a Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov.

14. Zo žiadosti k pôžičke na čl. 15 rub spisu vyplýva, že žiadateľ – žalovaná predložila k žiadosti o úver doklad totožnosti - platný občiansky preukaz a z dokladov o príjme výplatné pásky za posledné dva

mesiace, výpis z účtu a pracovnú zmluvu. Súdu boli predložené kópie výplatných pások, z ktorých vyplýva, že žalovaná mala v mesiaci 11/2016 čistý príjem vo výške 1.182,13 eur, v mesiaci 12/2016 vo výške 1.218,15 eur, v mesiaci 01/2017 vo výške 1.069,40 eur, čo zodpovedá aj výške výplaty na výpise z účtu žalovanej. Z listinných dôkazov predložených žalobcom, vrátane dopytu NRKI, okrem osobných údajov o žalovanej, jej zamestnávateľovi, čistom mesačnom príjme vyplýva aj to, že žalovaná podľa žalobcu nemá žiadne mesačné finančné výdavky ani iné mesačné výdavky.

15. Podľa potvrdení o zadaní prevodu na čl. 10 rub spisu bola žalovanej prevedená dňa 14.03.2017 na jej účet suma úveru vo výške 3.000,- eur. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo XXXXXXXX predloženého žalobcom súd zistil, že žalovaná uhradila na úver celkovo sumu 2.368,44 eur a poslednú riadnu splátku uhradila dňa 23.12.2020. Po tomto dátume žiadne ďalšie splátky neuhradila. Dňa 19.06.2021 je zaznamenané zosplatenie úveru vo výške 2.329,04 eur. Po zosplatení úveru žalovaná nevykonala žiadnu úhradu.

16. Predžalobnou upomienkou zo dňa 28.04.2021 žalobca oznámil žalovanej, že na zmluve zo dňa 14.03.2017 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 147,22 eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť s tým, že ak do 05.06.2021 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatiť. Podľa predloženej kópie doručky na čl. 16 spisu sa zásielka vrátila od žalovanej ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 25.05.2021. Listom označeným ako Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.06.2021 žalobca žalovanej oznamoval, že jej dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz.

17. Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 14.03.2017 finančným agentom je osoba so sídlom, miestom podnikania alebo umiestnením organizačnej zložky na území Slovenskej republiky, ktorá vykonáva finančné sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy s finančnou inštitúciou alebo na základe písomnej zmluvy so samostatným finančným agentom. Finančným agentom v sektore poistenia alebo zaistenia je osoba so sídlom alebo ústredím na území Slovenskej republiky, ak ide o právnickú osobu alebo osoba s trvalým pobytom alebo prechodným pobytom a miestom podnikania na území Slovenskej republiky, ak ide o fyzickú osobu. Finančný agent nemôže vykonávať finančné poradenstvo. Ak v § 11 a 12 nie je ustanovené inak, na území Slovenskej republiky môže vykonávať finančné sprostredkovanie len finančný agent, ktorým je

- a) samostatný finančný agent,
- b) viazaný finančný agent,
- c) podriadený finančný agent.

18. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník znení účinnom ku dňu 14.03.2017 (ďalej len „Občiansky zákonník“) zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

19. Podľa § 23 Občianskeho zákonníka zastúpenie vzniká na základe zákona alebo rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnomocenstve.

20. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

21. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 107 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

27. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

28. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

29. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 14.03.2017 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

30. Podľa § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z. ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

31. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

32. Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

33. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

34. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

35. Podľa § 7 ods. 16 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

36. Podľa § 7 ods. 17 zákona č. 129/2010 Z. z. vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

37. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

38. Medzi stranami sporu neboli žiadne pochybnosti a žalobca to ani nepopieral, že spor vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a žalovanou ako spotrebiteľom jeho úveru, t. j. že ide o spotrebiteľskú zmluvu a že sporný vzťah sa má posúdiť podľa predpisov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy. Medzi stranami bolo sporné platné uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná navyše namietala, že v prípade poskytnutého spotrebiteľského úveru sa jednalo o bezúročný a bezpoplatkový úver podľa § 11 ods. 1, ako aj podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch z dôvodu absencie niektorých náležitostí zmluvy predpísaných v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež pre hrubé porušenie povinností veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná namietala v podanom odpore neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v dôsledku toho premlčanie nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, súd sa prioritne zaoberal touto jej námietkou, keďže v prípade preukázania hrubého porušenia povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. by už nebolo podstatné skúmať, či by sa jednalo aj o prípad bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 zákona, resp. z dôvodov absencie obligatórnych náležitostí zmluvy podľa § 11 ods. 1 zákona. Zodpovedanie otázky platnosti zmluvy je nepochybne základnou zákonnou podmienkou uplatnenia nárokov z nej plynúcich.

39. Podľa žalovanej úverovú zmluvu nie je možné považovať za platne uzavretú, a to najmä preto, že žalobca ju mal uzatvárať prostredníctvom svojho zástupcu, teda nie priamo svojimi štatutármi.

Zmluvu mal uzatvoriť údajne prostredníctvom bližšie nešpecifikovanej osoby pod menom A. F., avšak v zmluvnej dokumentácii sa nenachádza žiadna listina - dohoda o plnomocenstve, ktorá by takúto osobu oprávňovala na konanie za veriteľa a z informatívneho výpisu z Obchodného registra vyplýva, že nešlo o štatutára veriteľa. Ak ju uzatváral za žalobcu jeho zástupca a nie jeho vlastný štatutárny orgán, konajúci zástupca mal k takejto zmluve na preukázanie svojho oprávnenia pripojiť i dohodu o plnomocenstve, na podklade ktorej bol oprávnený i na tento právny úkon. Keďže zmluva nebola podpísaná oprávnenou osobou, je neplatná. Samotná skutočnosť, že zmluvu podpísala a na jej podklade čiastočne plnila svoj záväzok, nie je spôsobilá konvalidovať vady zmluvy, ktoré vyplývajú priamo zo zákona. V opačnom prípade by skutková podstata bezdôvodného obohatenia vyjadrená v ustanovení § 457 ods. 2 Občianskeho zákonníka bola v právnom poriadku úplne nadbytočná, keďže by prakticky nikdy nemohlo dôjsť k jej naplneniu. Ak teda na základe takejto neplatnej zmluvy jej žalobca poskytol istinu úveru, došlo na jej strane k bezdôvodnému obohateniu, vydania ktorého sa žalobca mohol domáhať v objektívnej trojročnej premlčacej dobe. A keďže k čerpaniu úveru došlo dňa 14.03.2017, nasledujúci deň sa žalobca bezdôvodne obohatil a vydania tohto obohatenia sa mohol domáhať do 15.03.2020.

40. Žalobca naproti tomu tvrdil, že zmluva bola riadne podpísaná oboma zmluvnými stranami, a preto boli splnené základné zákonné predpoklady pre platnosť právneho úkonu. Žalovaná nebola k podpisu zmluvy žiadnym spôsobom nútená a nepodpísala ju pod nátlakom. O skutočnosti, že došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy svedčia podľa neho aj čiastkové úhrady žalovanej v zmluvne predpísanej výške, a aj preto je nepochybné, že nim uplatnený nárok nie je ani premlčaný. Žalobca sa však nevyjadril vôbec k tomu, kto bol, resp. je osoba A. F., na základe akej právnej skutočnosti (dohody o plnomocenstve, písomnej zmluvy v pozícii finančného agenta a pod.) podpísal zmluvu za spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. Nepreukázal tak, či bol A. F. oprávnený konať v mene a na účet tejto spoločnosti, resp. či bol oprávnený uzatvárať zmluvu ako samostatný alebo viazaný finančný agent. Do rozhodnutia súdu nebolo z jeho strany predložené akékoľvek splnomocnenie preukazujúce oprávnenie samostatného, prípadne viazaného finančného agenta uzatvárať úverové zmluvy v mene a na účet žalobcu.

41. Vzhľadom k tomu, že do rozhodnutia súdu nebolo zo strany žalobcu preukázané, na základe akej právnej skutočnosti bol A. F. oprávnený uzatvárať úverové zmluvy v mene a na účet spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., súd takto uzavretú zmluvu považoval za absolútne neplatný právny úkon, ktorý nebol urobený oprávnenou osobou. Uvedený záver potvrdzuje aj uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 2CoE/6/2019 zo dňa 28.03.2019, na ktoré poukázala aj žalovaná, a podľa ktorého cit.: „V danom prípade z predloženej rozhodcovskej zmluvy, ktorá je súčasťou spisu, vyplýva, že bola podpísaná 4. januára 2013 povinným ako dlžníkom a mandatárom oprávneného na strane veriteľa. Predmetnú rozhodcovskú zmluvu teda neuzatváral štatutárny zástupca oprávneného, ale oprávnený ju podpísal prostredníctvom mandatára, a teda prostredníctvom priameho zastúpenia. Ak má byť uzatvorenie predmetnej rozhodcovskej zmluvy vyhodnotené ako platný právny úkon, musí byť zrejmé, že osoba vystupujúca ako zástupca oprávneného (mandatár) bola skutočne oprávnená na jeho vykonanie. V prípade zastúpenia nepostačuje len uvedenie skutočnosti, že podpisujúca osoba koná v mene mandanta ako mandatár, ale musí byť zrejmé, že osoba konajúca ako mandatár (splnomocnenec) je aj skutočne oprávnená vykonať v mene a na účet mandanta (splnomocniteľa) predmetný právny úkon – uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy. Podľa § 23 OZ zastúpenie vzniká na základe zákona alebo rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnomocenstve. Zastúpenie na základe plnomocenstva vyžaduje, aby zastúpený a zástupca uzatvorili dohodu o plnej moci. Výsledkom takejto dohody je splnomocniteľom udelená plná moc splnomocnencovi. Plnomocnenstvo ako jednostranný právny úkon adresovaný voči tretím osobám, ktorým splnomocniteľ splnomocňuje splnomocnenca na určitý rozsah zastupovania, nemá bez súčasnej existencie dohody o plnej moci uzatvorenej medzi zastúpeným a zástupcom žiadne právne účinky. Ak k písomnému právnomu úkonu, ktorým je uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, nie je pripojená písomná dohoda o plnomocenstve (mandátna zmluva), nie je možné prijať záver, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená platne, keďže nie je zrejmé, či osoba konajúca za zastúpeného (oprávnený) je aj skutočne oprávnená vykonať daný právny úkon – uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy.“ Na rovnakom závere nemení nič ani skutočnosť, že v tomto prípade išlo o rozhodcovskú zmluvu.

42. Súd sa teda stotožnil hneď s prvým žalovanou namietaným dôvodom nedôvodnosti podanej žaloby, a to neplatnosťou úverovej zmluvy, ktorý žalobca žiadnym spôsobom nevyvrátil, keďže len

všeobecne konštatoval platné uzatvorenie zmluvy a plnenie zo strany žalovanej. Avšak plnenie žalovanej neznamena, že zmluva sa stala platnou, pokiaľ táto od počiatku trpela vadami a je potrebné považovať ju za neplatnú.

43. Keďže na podklade takého neplatného právneho úkonu žalovaná prijala finančné prostriedky od žalobcu vo výške 3.000,- eur, podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka došlo v tomto rozsahu na jej strane k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu, ktoré je žalovaná povinná žalobcovi vydať podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Jeho vymáhanie od žalovanej je pre žalobcu limitované objektívnou a subjektívnou premlčacou dobou podľa § 107 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa tak mohol domáhať vydania bezdôvodného obohatenia v objektívnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže k danému bezdôvodnému obohateniu došlo 15.03.2017 a k podaniu žaloby na súd došlo až 29.01.2014, je nepochybné, že žalobcom uplatnený nárok je potrebné považovať v celom rozsahu za premlčaný.

44. Momentom vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej vznikla žalovanej povinnosť vydať toto bezdôvodné obohatenie ako celok. Lehota na vrátenie sumy začala žalobcovi plynúť dňa 15.03.2017 a uplynula dňa 15.03.2020, pričom žaloba tak, ako bolo vyššie uvedené, bola na súd podaná až 29.01.2014, t. j. po uplynutí premlčacej doby. Žalovaná v spore vznesla úspešne námietku premlčania, a preto žalobcom uplatnený nárok je potrebné považovať v celom rozsahu za premlčaný.

45. Podľa ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

46. Vzhľadom na citované zákonné ustanovenie súd prisvedčil právnenému názoru žalovanej vyslovenému už v podanom odpore, a preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

47. Súd len pre úplnosť uvádza, že v prípade ak by aj žalobca mal za to, že zmluva bola platne uzatvorená, navyše má za dôvodné aj tvrdenie žalovanej o nedostatku skúmania jej bonity žalobcom, a tým aj porušenie ustanovení § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Z citovaného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch jasne vyplýva, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a navyše v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

48. Z vykonaného dokazovania a žalobcom predložených dôkazov vyplýva, že tento poskytol žalovanej úver bez toho, aby preukázal skúmanie jej bonity, hoci z predložených kópií výplatných pásov a výpisu z účtu je zrejmé, že skúmal príjem žalovanej. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatennej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy, pretože tak ako už bolo vyššie uvedené, porušenie tejto povinnosti má okrem samotnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru aj ďalší podstatný zákonný dôsledok, a to, že veriteľ v takom prípade nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

49. Vychádzajúc z § 7 ako aj § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je povinnosťou veriteľa pri posúdení úverovej schopnosti klienta brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o

úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/132/2020 z 11.03.2021).

50. K hodnoteniu bonity klienta sa vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 23.09.2020 sp. zn. 2CoCsp/20/2020, podľa ktorého cit.: „Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

51. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

52. V prejednávanom spore zo žiadnych žalobcom predložený dôkazov nevyplýva, zisťovanie informácií o bývaní žalovanej, jej výdavkoch, zabezpečení základných životných potrieb a o jej finančnej situácií. Zo zmluvy o úvere a žiadosti k nej vyplýva, že žalobca vychádzal pri poskytovaní úveru iba z kópie občianskeho preukazu, dvoch výplatných pásov a výpisu z účtu. Žiadne ďalšie doklady preukazujúce príjmy a výdavky žalovanej neboli žalobcom vyžadované ani doložené. Žalobca tak nepožadoval od žalovanej predloženie dokumentov na preukázanie príjmov a predovšetkým jej výdavkov, ale postačili mu iba osobné vyhlásenia žalovanej o jej osobných, zárobkových a majetkových pomeroch, ktoré následne žalobca uviedol v zmluve. Pritom v zmluve nie sú uvedené žiadne mesačné finančné výdavky žalovanej (splátky úverov, hypoték a lízingov) ani iné mesačné výdavky žalovanej na SIPO, bývanie, telefón a pod., a to napriek tomu, že táto v tom čase pracovala v zahraničí. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení len uviedol, že zohľadnil životné minimum žalovanej vo výške 198,09 eur a mesačné výdavky uvedené v registri NRKI vo výške 127,- eur. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať napr. potvrdením zamestnávateľa dlžníka o zdroji jeho príjmu, potvrdením o daňovej povinnosti a pod. Dôležitú úlohu zohráva aj povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdnými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri rozsudok NS ČR z 25.07.2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

53. V priebehu konania žalobca riadne nepreukázal, že by s odbornou starostlivosťou zisťoval príjmy a zadlženosť žalovanej, a teda jej schopnosť platiť poskytnutý úver. Neuniesol teda dôkazné bremeno na preukázanie splnenia svojej povinnosti, keď pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, keďže pri absencii dokladov, ktoré by riadne preukázali údaje o pomeroch žalovanej, jej aj napriek tomu poskytol úver. Nepredložil žiadny dôkaz o tom, že preveril výdavky žalovanej súvisiace s peňažnými záväzkami, chodom domácnosti a živobytím, pričom nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch jasne a zreteľne stanovuje veriteľovi povinnosť preveriť údaje nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa. V tomto prípade žalobca nielenže žiadnym spôsobom nepreveril výdavky žalovanej, ale ani nepožadoval od nej uvedenie akejkoľvek výšky výdavkov. V zmluve o spotrebiteľskom úvere absentujú akékoľvek údaje o výdavkoch žalovanej vrátane výdavkov na bežný chod domácnosti. Nedôsledne zisťovanie finančných výdavkov a uspokojenie sa s „nulovými“ výdavkami, navyše pri práci v zahraničí svedčí o hrubom porušení povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou.

54. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanej úver, pričom nepreukázal, žeby mal zistenú a preverenú výšku jej príjmov a výdavkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 zákona 129/2010 Z. z.) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Z uvedeného vyplýva, že postupu veriteľa s odbornou starostlivosťou zodpovedá jedine taký postup, kedy by veriteľ sám žiadal (vzhľadom na § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.) príslušné údaje o príjme a výdavkoch a tiež dôkazy na preukázanie, čo žalobca nepreukázal žeby urobil a z ním predložených dôkazov nevyplýva, že by tak bolo učinené. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (viď aj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019).

55. Skúmanie bonity potencionálneho dlžníka je najdôležitejšou predzmluvnou povinnosťou veriteľa a nestačí iba splnenie tejto povinnosti formálne, pohodlným získaním údajov cez rôzne registre od stola, ale veriteľ musí chtiac - nechtiac aktívne vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti (bližšie pozri rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32 Csp/132/2020 zo dňa 11.03.2021). V priebehu konania žalobca riadne nepreukázal, že by s odbornou starostlivosťou zisťoval príjmy a celkovú zadlženosť žalovanej, a teda jej schopnosť platiť poskytnutý úver. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, keďže pri absencii dokladov, ktoré by riadne preukázali údaje o pomeroch žalovanej, jej aj napriek tomu poskytol úver. K nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa súd poukazuje aj na ďalšie rozsudky, napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/107/2019 zo dňa 13.02.2020, rozsudok Krajského súdu prešov sp. zn. 19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020 a sp. zn. 3Co/153/2019 zo dňa 10.03.2020.

56. Hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch má v zmysle § 11 ods. 2 tohto zákona za následok to, že predmetný úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navyše, podľa prvej vety § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, nie je oprávnený od spotrebiteľa požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Inak povedané, veriteľ nie je oprávnený úver predčasne zosplatiť. Aplikujúc uvedené ustanovenie súd dospel k záveru, že žalobca nemohol pre nedôsledné skúmanie bonity žalovanej úver predčasne zosplatiť. Právny úkon žalobcu o predčasnom zosplatení úveru z dôvodu rozporu s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch súd v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka posúdil ako absolútne neplatný právny úkon.

57. Súd navyiac k tomuto poukazuje aj na tú skutočnosť, že žalobca síce predložil súdu upozornenie „predžalobnú upomienku“ zo dňa 28.04.2021 s dokladom o doručení, podľa ktorého sa od žalovanej vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 25.05.2021. Žalobca predložil tiež oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.06.2021, avšak nepredložil žiaden dôkaz o tom, že toto oznámenie žalovanej skutočne odoslal, resp. doručil do sféry dispozície. Žalobca teda nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, žeby skutočne doručil žalovanej oznámenie, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval ju k úhrade zosplatennej sumy úveru a kedy sa tak malo stať. Uvedené bolo potrebné preto, lebo bez preukázaného doručenia takéhoto oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a výzvy k úhrade zostatku úveru, žalovaná nemohla o ňom vedieť. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pre účinné zosplatenie sa vyžaduje: 1/ existencia omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšia ako 3 mesiace, 2/ upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatením, 3/ doručenie oznámenia o zosplatení úveru dlžníkovi, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Žalobca nepreukázal, že by žalovanej doručil predložené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.06.2021, pričom účinky tohto úkonu nastávajú až dorúčením (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

58. Z vykonaného dokazovania bolo ďalej, okrem dôvodu neplatnosti zmluvy, pre ktorý súd žalobu zamietol (pokiaľ by nebol pre žalobcu dostatočný dôvod neplatnosti úverovej zmluvy spojený s úspešne vznesenou námietkou premĺčania) preukázané aj to, že žalobca nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou a hrubo porušil svoje povinnosti vo vzťahu k preukázaniu príjmov a výdavkov žalovanej. V dôsledku hrubého porušenia ustanovenia § 7 ods. 1 s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobca nemohol zosplatiť úver, keďže takýto úkon súd posúdil ako absolútne neplatný. Ak by aj žalobca mal za to, že úverová zmluva bola platne uzatvorená (čo však sám súdu nepreukázal), súd posudzujúc právny úkon žalobcu o predčasnom zosplatení úveru z dôvodu rozporu s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka ako absolútne neplatný právny úkon, žalobu v celom rozsahu zamietol aj z tohto dôvodu.

59. Pokiaľ žalovaná vo svojich písomných vyjadreniach argumentovala aj ďalšími dôvodmi bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, tak tými sa súd z hľadiska zachovania princípu hospodárnosti konania (čl. 17 Civilného sporového poriadku) nezaoberal, nakoľko už samotnú zmluvu o úvere posúdil ako neplatnú.

60. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vzhľadom na plný úspech žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Poprad.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.